

"Bakı-Ekspo" Mərkəzi müasir texnologiyaların, dinamik təqdimatların və beynəlxalq əməkdaşlığın bir araya gəldiyi iki mühüm sərgiyə növbəti dəfə öz qapılarını açdı.

Bu gün "Caspian Oil and Gas" və 13-cü "Caspian Power" təkcə enerji sahəsində texnoloji yeniliklərin nümayiş olunduğu bir sərgi olmaqla kifayətlənmir, həm də müxtəlif ölkələrin şirkətləri, dövlət rəsmiləri və sahə mütəxəssisləri üçün əməkdaşlıq, fikir mübadiləsi və gələcəyə dair ortaq baxışların formalaşdığı qlobal platforma kimi çıxış edir. "Bakı-Ekspo" Mərkəzində yaranan bu peşəkar və innovativ mühit enerji sənayesinin bugünkü reallıqlarını və sabaha olan baxışını birləşdirir.

Pavilyonlarda təqdim olunan qabaqcıl texnologiyalar və ekoloji həllər regionda və dünyada enerji keçidinin nə qədər sürətlə irəlilədiyini aydın şəkildə əks etdirir. 30-cu yubiley sərgisi olaraq "Caspian Oil and Gas" keçmişin uğurlarını, bu günün gücünü və sabahın potensialını eyni səhnədə birləşdirən simvolik bir görüş yerinə çevrilib. Burada hər stend, hər təqdimat, hər fikir bir tarix danışır. İllər öncə sərginin ilk addımlarından başlayan yol bu gün enerjinin qloballaşan dilinə çevrilib. 30-cu yubiley ab-havası isə tədbirə xüsusi bir ehtiram, qürur və gələcəyə inam qatır. Sərgi mərkəzinə ayaq basandan etibarən insanı özünə çəkən bir enerji atmosferi hiss olunur. Sanki burada təkcə cihazlar və texnologiyalar deyil, eyni zamanda ideyalar, məqsədlər və gələcək üçün qurulan ümidlər nümayiş olunur. Işıqlı stendlər, interaktiv ekranlar, canlı təqdimatlar və dünyanın dörd bir yanından gələn iştirakçıların səmimi dialoqları bu tədbiri adi bir sərgidən fərqləndirir.

Qeyd edək ki, sərgidə 300-dən çox şirkət iştirak edir. Onların arasında dünyanın enerji nəhəngləri olan BP, "TotalEnergies", SOCAR, ADNOC, "Equinor", MOL Group, "ExxonMobil", "Chevron", TPAO, "Itoc-hu", KazMunayGas, "Lukoil", "Masdar", "ACWA Power" və başqaları var. Stendlərdə nümayiş etdirilən texnologiyalar arasında süni intellektlə idarə olunan qazma sistemləri, boru xətlərinin dronlarla nəzarət

Sərgilərdə təqdim olunan enerji layihələri təkcə "mühərrik"ləri deyil, ideyaları da hərəkətə gətirir

sistemləri və karbon emissiyalarının azaldılmasına yönəlmiş həllər diqqət çəkir. Ona görə də deyə bilərik ki, Bakı hazırda sadəcə şəhər deyil, bir fikir mərkəzinə çevrilib. Paytaxtımız bu gün təkcə enerjini çıxaran və ixrac edən yox, həm də onu dərk edən, dəyişdirən və sabaha daşıyan bir gücdür. Çünki enerji təkcə hasil olunan resurs deyil, həm də paylaşılacaq məsuliyyətdir.

Hər guşə sanki enerji sektorunun gələcəyinə açılan bir pəncərədir. Günəş panelləri, külək turbinləri, süni intellektlə təchiz edilmiş idarəetmə sistemləri, "ağıllı şəbəkə" konseptləri sərginin əsas elementləridir. Diqqətçəkən məqamlardan biri də odur ki, burada yalnız maşınlar deyil, vizyonlar da sərgilənir. Mavi ekranlarda parlayan rəqəmlər sanki sabahın xəritəsini çəkir. Dünyanın dörd bir yanından gəlmiş şirkətləri təmsil edən nümayəndələr həm məhsullarını, həm də inandıqları dəyərləri paylaşırlar. Burada hər künc, hər stend, hər detal bir hekayə danışır. Bunlar insan əzminin, yeniliyə olan marağın, diqqətin və gələcəyə olan inamın hekayəsidir. Ziyarətçilər bir neçə dəqiqə içində müxtəlif ölkələrin qabaqcıl texnoloji

nailiyyətləri ilə tanış olur, interaktiv stendlərdəki prosesləri müşahidə edir, ekspertlərlə bilavasitə dialoq qurmaq imkanı qazanır, gördüklərini və öyrəndiklərini yaddaşlarına hopdururlar. Gənc bir mühəndis sərgidə gördüyü hansısa yenilikdən ilhamlanıb sabahın liderinə çevrilə bilər. Bir əcnəbi investor burada eşitdiyi ideya ilə yeni istiqamət açə bilər.

Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power" şirkətinə məxsus pavilyonda külək turbinləri firlanır, bir az kənarda isə Azərbaycanın neft və qaz infrastrukturunu interaktiv xəritə

üzərində nümayiş olunur. Düşünürəm ki, Xəzər Neft və Qaz Sərgisi artıq, doğrudan da, enerji diplomatiyasının mühüm platformasına çevrilib. Burada keçmişin mirası ilə gələcəyin innovasiyası üz-üzə dayanır. Stendlər arasında gəzərkən gözüümüz ilk olaraq SOCAR-ın nümayiş etdirdiyi yeni nəsil qazma texnologiyasına sataşır. İştirakçılar və ziyarətçilər arasında maraqlı bir sükut var, hamı ekranda göstərilən simulyasiyanı diqqətlə izləyir.

Bir qədər irəlidə BP-nin interaktiv lövhəsi ətrafında toplaşan qonaqlar karbon

emissiyalarının azaldılması üzrə yeni konsepsiyaları müzakirə edirlər. BP-nin Xəzər regionu üzrə vitse-prezidenti Bəxtiyar Aslanbəyliyə yaxınlaşıb sərgi ilə bağlı fikirlərini bölüşməyi xahiş edirik: "BP Azərbaycan dövləti ilə ilk hasilatın pay bölgüsü sazişini imzalayan şirkət kimi birinci gündən etibarən ölkənin neft-qaz sənayesində baş verən bütün vacib hadisələrin iştirakçısı olub. Bu baxımdan Bakı Enerji Həftəsi və onun mühüm tədbiri olan Xəzər Neft-Qaz sərgisində fasiləsiz iştirakımızı qeyd edə bilərik. Sərginin təsis edilməsindən 30 il keçməsinə baxmayaraq, bu əhəmiyyətli tədbir yenə də öz statusunu qoruyub saxlayır. Məhz bu səbəbdəndir ki, sərgi iştirakçıların sayı illərlə artır. Hər il həm ölkədə, həm də ölkənin hüdudlarından kənarda fəaliyyət göstərən çoxsaylı yeni şirkət sərgiyə gəlir. Əslində, bu sərgi əlavə bir imkandır ki, biz il ərzində, bütövlükdə 30 il müddətində ölkədə göstərdiyimiz fəaliyyət barədə həm özümüzə, həm hökumətə, həm də geniş ictimaiyyətə hesabat verək. Eyni zamanda sərgi yeni planlarımızın bölüşməsi, yeni müqavilələrin imzalanması üçün ideal məkan və geniş əməkdaşlıq meydanıdır. Burada dövlət

və hökumət üzvləri, tərəfdaş şirkətlər, ölkədə fəaliyyət göstərən subpodrat şirkətlər, eləcə də media təmsilçiləri və beynəlxalq mərkəzlərinin nümayəndələri bir araya gəlirlər. Bu baxımdan sərgi dialoq, hesabat və yeni əməkdaşlıq üçün gözəl platformadır".

Daha sonra 13-cü Xəzər Beynəlxalq Energetika və "Yaşıl Enerji" Sərgisi - "Caspian Power" pavilyonuna keçirik. Burada isə həm simvolik, həm də texnoloji baxımdan tam fərqli bir enerji var. Günəş panelləri, elektrik enerjisi ilə çalışan "ağıllı batareya"lar, hətta yerli startapların təqdim etdiyi mikroşəbəkə layihələri də diqqətlərdən yayınmır. Pavilyonla tanış olarkən texnologiyanın yalnız güc və sürət deyil, həm də təbiətlə harmoniya və gələcək nəsillərə cavabdehlik anlamı daşıdığını görmək olur. Günəş panellərinin parıltısı, külək turbinləri maketlərinin ritmik fırlanışı və alternativ enerji mənbələri üzrə təqdim olunan innovativ həllər bu hissəni fərqli bir enerjiyə büürür. Bu pavilyonda ziyarətçiləri daha çox düşündürən sadəcə texnoloji inkişaf deyil, həm də bu texnologiyaların daha təmiz, davamlı və təhlükəsiz bir gələcəyə xidmət etməsidir. Yerli və beynəlxalq şirkətlərin təqdim etdiyi "yaşıl layihə"lər, "ağıllı şəbəkə"lər gələcəyin enerjisində atılan real və praktiki addımlar kimi təqdim olunur.

Günboyu keçirilən panel sessiyalar isə sərginin intellektual çəkisini artırır. Enerji keçidi, rəqəmsallaşma, yeni bazar modelləri - bütün bu mövzular dünyanın aparıcı enerji beyinləri tərəfindən müzakirə edilir. Sessiyalarda müxtəlif ölkələrdən gələn mütəxəssislər təkcə texnologiya haqqında danışmır, həm də ortaq gələcəyə dair strateji baxışlar səsləndirirlər. Bu da o deməkdir ki, sərgiyə evsahibliyi edən ölkəmiz tədbirdə həm də biliklərin, təcrübələrin və qlobal dialoqun təşəbbüskarı kimi çıxış edir. Üstəlik, Azərbaycanın dünyaya açıq, əməkdaşlığa hazır və enerjiyə dair çağırışlara cavab vermək iqtidarında olan bir tərəfdaş olduğu sübuta yetir.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"